

har stillet sig i den nærmest forgangne Tid. Det vil saaledes være det naturligste, naar den Rentefod, hvorefter Afgiften for den kommende Periode vil være at beregne, skal fastsættes, at benytte et Gennemsnit af f. Eks. det forudgaaende Femaar, og denne Fremgangsmaade, der ifølge Sagens Natur er den eneste anvendelige, er saaledes i Virkeligheden ogsaa den rimeligste.

III.

Efter at man i det foregaaende har fremsat og begrundet de Hovedsynspunkter, der har været de ledende under Forslagetets Udarbejdelse, samt givet en Fremstilling af de mere fremtrædende principielle Spørgsmaal, som Forslaget rummer, er der i det følgende knyttet nogle mere specielle Bemærkninger til dettes enkelte Punkter.

1. Af Jord i offentlig Eje, der kan anvendes til Oprettelse af mindre Jordbrug findes for Øjeblikket i det væsentlige kun de under Præstegaardene hørende Jorder. Naar disse anvendes paa den her paatænkte Maade, kan det naturligvis ske, at den Indtægt, der herigennem erhverves for Præsteembederne, ikke naar fuldt saa højt, som hvis Jorden blev udstykket og afhændet paa almindelige Vilkaar. Hvorvidt der herud fra tilkommer Præsteembederne Erstatning, og hvorledes denne i saa Fald skal ydes dem, eller om ikke denne Enkelthed forsvinder af sig selv ved at gaa op i en kommende Omordning af Præsternes Lønforhold, er imidlertid antaget at falde uden for den Opgave, Kommissionen har at løse.

I Følge den af det kirkelige Udvalg foranstaltede Undersøgelse af den danske Præstestands økonomiske Vilkaar udgjorde i 1905 Præstegaardenes Jordtilliggende 5250 Tdr. Hartkorn eller ca. 67000 Tdr. Land, fordelt paa 978 Embeder. Bortser man fra Hedejord og anden uproduktiv Jord, Tørvemose, Skov og Have, bliver som Agerjord og Eng tilbage ca. 50600 Tdr. Land. At regne med hele dette Areal lader sig dog ikke gøre. Den Jord, der i den nærmeste Fremtid kan paaregnes fra Præstegaardene til Oprettelse af mindre Brug, bliver derfor utvivlsomt ganske utilstrækkelig, og den foreslaaede Besiddelsesform maa da ogsaa tænkes bragt i Anvendelse ikke blot overfor den Del af Præstegaardsjorden, som man finder hensigtsmæssigt at udstykke til mindre Jordbrug, men ogsaa overfor anden Jord, som erhverves i dette Øjemed.

2. Jordens Værdi er i Punkt 2 angivet at skulle ansættes, efter hvad den forstandige Køber vilde give, og dette er, saa langt som en Sammenligning er mulig, i Overensstemmelse med de Regler, der er udarbejdede til Anvendelse under Prøvevurderingen til Jordskyld. I disse er der imidlertid yderligere som Rettesnor for Ansættelsen af Landbrugsjord opstillet, hvad det gaapældende Jordstykke maa antages efter *Egnens Priser* at ville koste i Handel og Vandel, men dette kan næppe anbefales som undtagelsesfri Regel. Nu forholder det sig ganske vist saaledes, at Jorden, hvilke Regler der end gives, faktisk vil blive vurderet saaledes, naar Ansættelsen alene foretages af lokale Vurderingsmænd, thi andre Holdepunkter gives der for dem normalt ikke, men netop dette peger ogsaa i Retning af, at der til Ansættelse af Jordværdi i Virkeligheden kræves et andet Vurderingsapparat end det, der f. Eks. er til Raadighed for Ejendoms-skylden. Egnens Priser i Handel og Vandel er nemlig som Maalestok betragtet ikke altid uangribelige. De kan foruden af de givne fælles eller særlige økonomiske Vilkaar ogsaa være paavirkede af helt andre Aarsager, som f. Eks. særlig stærk Efterspørgsel, mere eller mindre Sparsommelighed og Dygtighed, hø eller lav Levefod m. v. — Egne, hvis Befolkning er nøjsom og sparsommelig, vil — andre Forhold lige — normalt have højere Jord-